

University of Tehran press

A Pragmatic Analysis of the Application of Implication in the Process of the Construction of Discourse in Simultaneous Interpretation: A Study of Discourse Markers

Ali Mohammad Mohammadi ✉ 0000000270870656

Department of Applied Linguistics, Arak University, Arak, Iran
Email: a-mohammadi@araku.ac.ir

ABSTRACT

As a discourse construction procedure, implication is one of the basic issues in pragmatic studies of translation and one of the problem-solving strategies in translation discourse. Due to the fact that discourse markers are the central elements in monitoring discourse, the implication of their forms and functions is a critical phenomenon requiring further investigations. The present researcher's objective in this study was the analysis and exploration of different manifestations and indexes of implication in monitoring discourse by the simultaneous interpreter in order to provide and design an analysis model in this pragmatic area. Translation potting in translatology and coherence in discourse analysis founded the theoretical bases of this investigation. Moreover, the analysis of parallel corpora was done by utilizing two models: an inventory of discourse markers in discourse analysis and an implication framework in translation studies. The results revealed that this Iranian simultaneous interpreter applied implication in 29% of the cases in order to solve his problems in his pragmatic perspective towards creation of discourse in translation. In addition, the analysis of his pragmatic strategies resulted in the exploration of a rectangular model in the implication of discourse markers: structural generalization, lexical reduction, lexical omission, and cultural-pragmatic awareness of audience discourse. Consequently, applying the strategies of this model substantiated this Iranian simultaneous interpreter's creative discourse monitoring through implication. Finally, different implications in the areas of translation studies and education were analyzed and suggested.

ARTICLE INFO

Article history:
Received: 24 October 2022
Received in revised form:
03 February 2023
Accepted: 06 February
2023
Available online:
Summer 2023

Keywords:

*Implicit Translation,
Discourse Markers,
Simultaneous
Interpretation*

Mohammadi, A. M. (2023). A Pragmatic Analysis of the Application of Implication in the Process of the Construction of Discourse in Simultaneous Interpretation: A Study of Discourse Markers. *Journal of Foreign Language Research*, 13 (2), 299-316. <http://doi.org/10.22059/jflr.2023.352554.1004>

© The Author(s).

Publisher: The University of Tehran Press.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jflr.2023.352554.1004>

* Mohammad Mohammadi is an assistant professor of Arak University. His area of interest is the application of discourse analysis in translation, TEFL, and text analysis and has published 20 articles.

انتشارات دانشگاه تهران

پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی

شاپای چاپی: ۴۱۲۳-۲۵۸۸ شاپای الکترونیکی: ۷۵۲۱-۲۵۸۸

https://jflr.ut.ac.ir

Email: jflr@ut.ac.ir

تحلیلی منظورشناختی بر کاربرد راهبرد تلویح در آفرینش گفتمان در ترجمه شفاهی هم- زمان: بررسی ترجمه گفتمان‌نماها

علی محمد محمدی*

0000000270870656

گروه زبان‌شناسی کاربردی، دانشگاه اراک، اراک، ایران.. رایانامه: a-mohammadi@araku.ac.ir

چکیده

استفاده از راهبرد تلویح در آفرینش گفتمان در ترجمه یکی از مسائل اساسی در مطالعات منظورشناسی این حوزه و از راهبردهای حل مسئله در ترجمه شفاهی هم‌زمان می‌باشد. با توجه به این که گفتمان‌نماها محور مدیریت گفتمان را تشکیل می‌دهند، حذف یا انعکاس ضمنی نقش و کارکرد آن‌ها پدیده مهمی برای تجزیه و تحلیل می‌باشد. هدف پژوهشگر در این مطالعه، تحلیل، بررسی، و کشف مظاهر و نمودهای تلویح در مدیریت گفتمان مترجم شفاهی هم‌زمان برای معرفی الگوی پژوهشی در این گستره بود. این پژوهش بر اساس نظریه‌های انسجام و معادل‌های ترجمه انجام شد و از الگوهای گفتمان‌نما در گفتمان‌شناسی و تلویح در ترجمه‌شناسی برای تحلیل پیکره‌های موازی استفاده گردید. تحلیل کنش‌های این مترجم ایرانی نشان داد که وی در حدود یک سوم (۲۹٪) موارد برای حل مشکلات خویش از راهبرد تلویح بهره‌برداری کرده‌است. علاوه‌براین، مطالعه راهبردها و کنش‌های منظورشناختی او به کشف الگوی مستطیلی ذیل در ترجمه تلویحی گفتمان‌نماها منتهی شد: تعمیم دستوری، کاهش لغوی، حذف لغوی، و رویکرد فرهنگی-منظورشناختی شناخت گفتمان مخاطب. لذا به کمک این کنش‌ها و راهبردها، مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی به مدیریت خلاقانه گفتمان خود به شکل ضمنی اقدام کرده‌است. کاربردهای آموزشی، پژوهشی و علمی گوناگونی در گستره‌های مختلف مطالعات ترجمه بررسی و پیشنهاد گردید.

اطلاعات مقاله

تاریخ ارسال: ۱۴۰۱/۰۸/۰۲
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۱۱/۱۴
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۱/۱۷
تاریخ انتشار: تابستان ۱۴۰۲
نوع مقاله: علمی پژوهشی

کلید واژگان:

ترجمه تلویحی، گفتمان‌نماها،
ترجمه شفاهی هم‌زمان

محمدی، علی محمد. (۱۴۰۲). تحلیلی منظورشناختی بر کاربرد راهبرد تلویح در آفرینش گفتمان در ترجمه شفاهی هم‌زمان: بررسی ترجمه گفتمان‌نماها. *پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی*, ۱۳ (۲), ۲۹۹-۳۱۶.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jflr.2023.352554.1004>

© The Author(s).

Publisher: The University of Tehran Press.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jflr.2023.352554.1004>

* علی محمد محمدی، استادیار زبان‌شناسی کاربردی در دانشگاه اراک است. حوزه مطالعاتی او کاربرد تحلیل گفتمان در ترجمه، آموزش زبان، و تحلیل متن است. او ۲۰ مقاله در حوزه‌های فوق چاپ کرده است

۳۰۰

۱. مقدمه

راهبرد تلویح در آفرینش گفتمان در ترجمه یکی از مسائل اساسی در مطالعات منظورشناختی این حوزه است که در مورد هر ترجمه و به هر زبان مصداق دارد. بدین ترتیب که مترجم همه ابعاد متن مبدأ را در متن مقصد منعکس نمی‌کند. از منظر محققان، عوامل مؤثر شامل متغیرهای زبانی، فرهنگی، و گفتمانی هستند (اسپورن، ۱۹۹۷؛ دوسا، ۲۰۲۱؛ گمول، ۲۰۱۸؛ محمدی، ۲۰۲۱؛ هوئک و دیگران، ۲۰۱۷). در فرایند ترجمه شفاهی هم‌زمان، مترجم در یک زمان مشغول دو فعالیت متفاوت، پیچیده، و خلاقانه رمزگشایی اطلاعات در متن اصلی و رمزگذاری آن در متن مقصد است (ژیل، ۲۰۱۵). گفتمان‌نماها عناصر گفتمانی و فراگفتمانی برگرفته از حروف ربط، عطف، اضافه، قیود، و جملات کوتاه می‌باشند و هدف از کاربرد آن‌ها در متون گفتاری و نوشتاری مدیریت گفتمان در تعاملات ارتباطی است (فریزر، ۲۰۰۶؛ محمدی، ۲۰۱۵). هدف پژوهشگر در این مطالعه، تحلیل، بررسی، و کشف مظاهر و نمودهای راهبرد تلویح در انعکاس روابط گفتمانی به صورت ضمنی و غیرمستقیم می‌باشد. مبانی نظری این پژوهش را نظریه‌های انسجام (Coherence Theory) و معادل‌های ترجمه (Translation Spotting) تشکیل می‌دهند. از منظر مطالعات منظورشناختی جدید، تحلیل پیکره‌های موازی دارای کاربردهای مختلف آموزشی، پژوهشی، و علمی در شناخت ابعاد گوناگون ساختارگفتمان، درک و فهم گفتمان و آفرینش گفتمان می‌باشد و به نظر محققان، به دلیل اینکه نتایج این مطالعات برابندی از اقدامات فراگفتمان‌مدار (Metadiscursive Acts) حرفه‌ای در تعاملات بین گفتمانی است، این پژوهش‌ها از اعتبار و ارزش علمی بالاتری برخوردارند و می‌توانند منشاء تحولات پیشران در نظریه‌پردازی و ارائه الگو باشند (استیلی، ۲۰۱۵؛ زوفری، ۲۰۱۷؛ فرکو، ۲۰۱۴؛ کریبل و دگند، ۲۰۱۷؛ کریبل و دیگران، ۲۰۱۷؛ هوئک و دیگران، ۲۰۱۷).

علی‌رغم اهمیت فراوان و تأثیر گسترده روش انعکاس روابط گفتمانی در مدیریت گفتمان، هنوز مطالعه‌ای در این موضوع در ترجمه شفاهی هم‌زمان گزارش و مشاهده نشده است. با توجه به اینکه پردازش طبیعی زبان متضمن انطباق و دستکاری‌های متعدد گفتمانی می‌باشد، فرض علمی محقق این است که نتیجه مطالعه رفتارهای گفتمانی مختلفی را نشان خواهد داد. سؤالات مطالعه عبارتند از: ۱.

مترجم شفاهی هم‌زمان تا چه میزان از راهکار تلویح در رمزگذاری اطلاعات با استفاده از گفتمان‌نماها بهره می‌برد؟
۲. نمودهای تلویح در ترجمه گفتمان‌نماها کدامند؟
۳. مترجم شفاهی هم‌زمان در اعمال تلویح در ترجمه گفتمان‌نماها از چه راهبردهایی در گستره تلویح بهره‌برداری می‌نماید؟

۲. تاریخچه مطالعات

در این بخش به تحلیل تعاریف، روش‌ها، اهداف و مطالعات تجربی در استفاده از تلویح در این فرایند می‌پردازیم. در تعریف تلویح، کلاودی (۲۰۰۵) ادعان می‌دارد که منظور از تلویح بیان موارد روشن و واضح متن اصلی به صورت غیرمستقیم، ضمنی و کنایی بر اساس بافت یا موقعیت در زبان مقصد می‌باشد. سیپایونگ (۲۰۱۷) تلویح را نوعی روش تغییر انسجام متن از طریق کاهش و حذف در سطوح مختلف تلقی می‌کند. آسمن (۲۰۰۶) تلویح را به معنای ارسال غیرمستقیم پیام می‌داند. در گزارش روش‌های تلویح کلاودی (۲۰۰۵) به موارد متعدد ذیل اشاره می‌کند: جایگزینی یک واحد گفتمانی با معنای خاص با یک واحد گفتمانی با معنای عام، ترکیب معنای چندین کلمه در یک کلمه، حذف کلمه یا عبارت، تبدیل دو یا چند جمله به یک جمله، و تبدیل جمله‌واره‌ها به عبارات. چسترمن (۲۰۱۷) راهبردهای دوازده‌گانه‌ای در این حوزه را معرفی می‌کند.

علاوه بر این، مطالعه سیپایونگ (۲۰۱۷) نشان داد که در ۲۸٪ موارد از تلویح در ترجمه گفتمان‌نماها استفاده شده بود. هو (۲۰۲۰) به تجزیه و تحلیل ترجمه گفتمان‌نمای «خب» (Well) انگلیسی به زبان چینی در فیلم‌ها پرداخت. بررسی او نشان داد که پرکاربردترین راهبرد ترجمه راهبرد حذف بود. فرهان و فنوش (۲۰۰۵) به تحلیل مشکلات ترجمه گفتمان‌نماها از انگلیسی به عربی پرداختند و مطالعه آنان نشان داد که مشکل اصلی ترجمه آن‌ها به زبان عربی عدم وجود تمایز دقیق بین گفتمان‌نماها در زبان عربی است. مشکل دیگر ترکیب عناصر زبانی مختلف در ساختار گفتمان‌نماها در زبان انگلیسی است که ترجمه آن‌ها را برای دانشجویان عرب زبان مشکل می‌سازد.

کافی‌پور (۲۰۱۶) به تحلیل ترجمه گفتمان‌نماها از انگلیسی به فارسی پرداخت و نشان داد که راهبردها شامل حذف، ترجمه تحت‌اللفظی، و استفاده از گفتمان‌نمای دیگر بود. چائوم (۲۰۰۴) ترجمه گفتمان‌نماها در ترجمه سمعی-

بصری را تحلیل نمود و نشان داد که در اکثر موارد در این نوع ترجمه گفتمان‌نماها حذف شده بودند. فرکو (۲۰۱۴) در تحلیل پیکره خود متوجه شد که گفتمان‌نمای «در واقع» (in fact) در ۲۰ درصد موارد ترجمه نشده بود و در ترجمه گفتمان‌نمای منظوم (I mean) مترجم در ۲۶ درصد موارد آن را ترجمه نکرده بود و علت ترجمه نشدن این گفتمان‌نماها استفاده از نظریه گفتمان‌شناسی کاربردی‌شدگی (Pragmaticalization) بود. دوسا (۲۰۲۱) به تحلیل پیکره‌های موازی بین زبان‌های مجارستانی و انگلیسی پرداخت و نتایج او هم نشان داد که مترجم در ترجمه خود از زبان مجارستانی به انگلیسی به راهبرد تلویح متوسل شده بود.

در تحلیل شرایط تلویح، فرکو (۲۰۱۴) نشان داد که اطلاعات درباره گفتمان قبلی، سابقه اجتماعی، و غیره درباره سخنران در نحوه ترجمه گفتمان‌نماها مؤثر است. نظر السابا (۲۰۱۹) این است که متن مقصد باید با استفاده از قواعد فرهنگی زبان مقصد نوشته شده باشد تا پردازش آن در ذهن مخاطب انجام شود. به نظر هوئک و دیگران (۲۰۱۷) حذف گفتمان‌نماها باعث افزایش تلاش‌های پردازشی مخاطب می‌گردد. فرکو (۲۰۱۴) راحت‌ترین راهبرد ترجمه گفتمان‌نماها در فرآیند ترجمه را حذف می‌داند. اما آن قطعاً ابعادی از آثار ارتباطی گوینده/نویسنده نسبت به مفهوم را از بین می‌برد. بنابراین حذف آشکارا و مداوم گفتمان‌نماها در فرآیند ترجمه منجر به حذف پویایی اجتماعی، سبک، و نوع متن خواهد شد.

از نظر آلو (۲۰۱۰) علل توسل به راهبرد تلویح به وجود تفاوت‌های فرهنگی و منظورشناختی مربوط می‌باشد. به نظر هوئک و دیگران (۲۰۱۷) روابط قابل پیش‌بینی و مورد انتظار اغلب به صورت ضمنی نشان داده می‌شوند. اسپورن (۱۹۹۷) نیز به این نتیجه می‌رسد که دلیل وجود انسجام در گفتمان این است که معمولاً روابط علت و معلولی می‌توانند استنباط شوند. نتیجه مطالعه محمدی (۲۰۲۱) موارد ذیل را علل توسل به تلویح گزارش می‌کند: استفاده از قواعد دستوری، پیش‌بینی، خلاصه‌گویی، دگرنویسی، استفاده از ضمیر اشاره، و کاربرد شکل ing دار فعل. این تاریخچه نشان داد که مطالعه‌ای در گستره ترجمه ضمنی و تلویحی گفتمان‌نماها در ترجمه شفاهی هم‌زمان انجام نشده‌است. بنابراین، این

پژوهش در جستجوی پر کردن این خلاء علمی-پژوهشی می‌باشد.

۳. روش مطالعه

این مطالعه با ترکیب روش‌های توصیفی و کیفی انجام گردید. این مطالعه دارای سؤال، مبنای نظری در گردآوری داده‌ها، الگوی تحلیلی و استفاده از آمار استنباطی و توصیفی در بررسی می‌باشد. لذا مطالعه‌ای توصیفی است. همچنین، به سبب استفاده از داده‌های برگرفته از بافت کاربردی زبان در فرآیند ترجمه شفاهی هم‌زمان، گردآوری داده‌ها به صورت تصادفی و استفاده از دو ارزیاب، پژوهشی کیفی می‌باشد.

مبانی نظری و الگوهای پژوهش

مبانی نظری این پژوهش را استفاده از دو نظریه در گستره‌های گفتمان‌شناختی و ترجمه‌شناسی تشکیل داده است. در نظریه گفتمان‌شناسی انسجام عقیده بر این است که صحت و درستی هر گزاره به اندازه پیوستگی آن با دیگر گزاره‌ها در بافت، متن و گفتمان بستگی دارد (گلنزیبرگ، ۲۰۱۸). بر اساس نظریه معادل‌های ترجمه، مترجم برای حل مسائل و مشکلات خود به روش‌ها و راهبردهایی متوسل می‌شود تا معادل‌های مناسب و درستی در سطوح مختلف زبانی در متن مقصد کشف، انتخاب و استفاده نماید (کارتونی و زوفری، ۲۰۱۳).

در تحلیل داده‌ها، ابتدا از الگوی گفتمان‌نمای محمدی و دهقان (۲۰۲۰) برای کشف، بررسی و طبقه‌بندی گفتمان‌نماها استفاده شد. بر اساس این الگو گفتمان‌نماها را برای نشان دادن روابط گفتمانی چهارگانه ذیل به کار می‌برند: استنباط، کشف رابطه علت و معلولی - تفصیل، نمایش شرح و بسط - تقابل، نشان دادن تضاد - و توالی، نمایش سلسله مراتب. از الگوی کلاودی (۲۰۰۵) برای بررسی ابعاد تلویح در فرآیند ترجمه شفاهی هم‌زمان استفاده شد که شامل تعمیم لغوی، کاهش لغوی، حذف لغوی، تعمیم دستوری، انقباض دستوری، و حذف دستوری است.

مراحل

مراحل تحلیل شامل علامت‌گذاری، اقتباس، و استخراج نمونه‌های کاربردی کلمات در نقش گفتمان‌نما، تطبیق و مقایسه گفتمان‌نماها در متن مبدأ و مقصد، کشف و تحلیل کمی و کیفی معادل‌ها، مطالعه موارد تلویح، تشخیص و گزارش موارد تلویح و تحویل ۲۵٪ نمونه‌ها به ارزیاب‌ها بود.

ارزیاب‌ها و پیکره‌های مطالعه

در این مطالعه دو کارشناس به ارزیابی تحلیل محقق از اقدامات مترجم پرداختند تا عینی بودن تحلیل تضمین گردد و از جهت‌گیری پژوهشی او ممانعت شود. ارزیاب اول عضو هیئت علمی دانشگاه و ارزیاب دوم دانش‌آموخته کارشناسی ارشد بود. هر دو ارزیاب در این گستره مطالعاتی انجام داده بودند. داده‌های این پژوهش به صورت تصادفی انتخاب گردید که شامل سه سخنرانی فارسی با ۱۶۷۲۴ کلمه و ۹۱۶ جمله و ترجمه شفاهی هم‌زمان آنها با ۱۷۷۶۰ کلمه و ۱۱۹۹ جمله بود. پیکره‌ها برگرفته از خطابه‌های رهبر جمهوری اسلامی ایران آیه‌الله خامنه‌ای در سال ۱۳۹۹ و ترجمه انگلیسی آنها از شبکه پرس تی‌وی سیمای جمهوری اسلامی ایران بود. پیکره فارسی از تارگاہ Khamenei.ir گرفته شد. پیکره انگلیسی نیز ابتدا از شبکه پرس تی‌وی ضبط گردید و سپس به متن مکتوب تبدیل شد.

۴. یافته‌ها و بحث و بررسی

پایایی بین ارزیاب‌ها

برای تعیین میزان پایایی بین ارزیاب‌ها از فرمول Kappa در نرم‌افزار SPSS استفاده شد. از این فرمول برای تشخیص میزان توافق بین ارزیاب‌ها با داده‌هایی با مقادیر ریاضی برابر استفاده می‌شود. در تحلیل کیفی راهبردهای مترجم شفاهی هم‌زمان در معادل‌یابی برای گفتمان‌ها در فرایند ترجمه شفاهی هم‌زمان، وظیفه ارزیاب‌ها اعلان موافقت و یا مخالفت با تشخیص و طبقه‌بندی محقق از معادل‌های مترجم شفاهی هم‌زمان بود. نمره هر مورد موافقت عدد ۱ بود و برای هر مورد مخالفت عدد ۰ منظور گردید. و سپس تحلیل با استفاده از فرمول فوق در این نرم‌افزار انجام شد (جدول ۱ و ۲). در تحلیل پایایی نتیجه ۰/۷۸ شاخص پایایی خوب و قابل قبول تلقی شده است.

جدول ۱ توافق بین ارزیاب ۱ و ۲

کل	ارزیاب ۱	ارزیاب ۲	تعداد	٪ ارزیاب اول
	۱/۰۰	۱/۰۰		
۴	۰	۴	تعداد	۱/۰۰
۶/۷٪	۱/۰٪	۶۶/۷٪	٪ ارزیاب ۲	
۵۶	۵۴	۲	تعداد	۱/۰۰
۹۳/۳٪	۱۰۰/۰٪	۳۳/۳٪	٪ ارزیاب ۲	
۶۰	۵۴	۶	تعداد	
۱۰۰/۰٪	۱۰۰/۰٪	۱۰۰/۰٪	٪ ارزیاب ۲	

جدول ۲ مقادیر متقارن

مقدار	خطای	T مقیاس	سطح معناداری
۷۸۳	۱۱۴۸	۶/۲۱۱	۱/۰۰۰
۶۰			

درصد فراوانی استفاده از راهبرد تلویح

مطابق جدول ۳، تحلیل و بررسی متن مقصد نشان داد که از ۷۴۵ گفتمان‌نمای موجود در متن مبدأ، ۲۱۷ نمونه تحت تأثیر راهبرد تلویح در فرایند ترجمه شفاهی هم‌زمان قرار گرفته‌اند (۲۹٪) که نشان می‌دهد حدود یک سوم

گفتمان‌ها به صورت ضمنی ترجمه شده‌اند (موضوع سؤال ۱) و آن شامل دو وجه از وجوه الگوی تلویح کلاودی (۲۰۰۵) یعنی کاهش لغوی و حذف لغوی می‌گردد. این بخش از یافته‌های پژوهش در راستای نتایج سیپیونگ (۲۰۱۷)، کلاودی (۲۰۰۵) و گمول (۲۰۰۶) است. در بررسی سیپیونگ نیز تلویح به میزان ۲۸٪ گزارش شده است. علاوه بر این،

کلاودی (۲۰۰۵) است. لذا راهبرد تلویح در رمزگذاری اطلاعات، یکی از روش‌های خلاق، پویا، و گفتمان‌آفرین می‌باشد.

تحلیل ۲۴ درصد جملات انتخابی پیکره نشان داد که در حدود ۷۰٪ موارد نیز کلمات در جملات پیکره موازی انگلیسی کاهش یافته‌اند (جدول ۳) که در راستای الگوی

جدول ۳ ابعاد استفاده از راهبرد تلویح در ترجمه گفتمان‌نماها در ترجمه شفاهی هم‌زمان

ردیف	گفتمان‌نماها	تعداد	درصد
۱	در متن فارسی	۷۴۵	۵٪
۲	گفتمان‌نماهای تفصیلی	۱۵۲	۷۰٪
۳	گفتمان‌نماهای استنباطی	۳۵	۱۶٪
۴	گفتمان‌نماهای توالی	۲۱	۱۰٪
۵	گفتمان‌نماهای تقابلی	۹	۴٪
۶	توزیع فراوانی و درصد کل اعمال تلویح	۲۱۷	۲۹٪
۷	میزان مثال‌های با کاهش کلمات در متن مقصد	--	۶۸٪
۸	میزان مثال‌های با افزایش کلمات در متن مقصد	--	۲۰٪
۹	میزان مثال‌های با تساوی کلمات متن مقصد و مبدأ	--	۱۶٪

درصد فراوانی تلویح هم متعلق به گفتمان‌نماهای تفصیلی افزاینده (Cumulative) «هم» و «و» می‌باشد. دومین جایگاه به گفتمان‌نماهای تفصیلی توضیحی-تشریحی مربوط است که شامل «یعنی» و «مثلاً» می‌شود. در جایگاه سوم گفتمان‌نماهای تفصیلی ترکیبی قرار دارند که شامل ده ترکیب دیگر می‌شود (جدول ۴).

نمودهای تلویح در ترجمه شفاهی هم‌زمان

راهبرد تلویح شامل هر چهار گروه گفتمان‌نماهایی می‌شود که روابط گفتمانی استنباط، تفصیل، تقابل، و توالی را به نمایش می‌گذارند (موضوع سؤال دوم)

استفاده از راهبرد تلویح در ترجمه گفتمان‌نماهای

تفصیلی

مطابق جدول ۳، بالاترین درصد توزیع فراوانی تلویح (۷۰٪)، متعلق به گفتمان‌نماهای تفصیلی می‌باشد. بیشترین

جدول ۴ انواع گفتمان‌نماهای تفصیلی تحت تأثیر تلویح در ترجمه شفاهی

هم=۵۱	یعنی=۱۸	هم مثلاً=۱	و واقعاً=۱	کما اینکه هم=۱	و البته=۱	علاوه بر این که=۱
و=۴۴	مثلاً=۱۱	یعنی در واقع=۱	یعنی واقعاً=۱	هنوز هم=۱	و هم=۱	

این محققان ارائه شده است. محققانی مانند هلمن و ورگن (۲۰۰۷) و نژادانصاری و محمدی (۲۰۱۴) موضوع راحت بودن یادگیری آن‌ها در فراگیری زبان و اولویت آن‌ها در فرایند یادگیری را مطرح می‌کنند. ولی محققان دیگر (فقیه ملک مرزبان، ۲۰۱۰؛ محمدی، ۲۰۲۰، ۲۰۲۱) موضوع کارایی گفتمان‌نماها در آفرینش گفتمانی خلاق، پیچیده، و چند بعدی در فرایند تعاملات ارتباطی را مطرح می‌کنند. دلایل انعکاس روابط گفتمانی به شکل ضمنی در متن مقصد عبارتند از وجود تفاوت‌های فرهنگی و منظورشناختی

در تحلیل و توجیه موضوع برخورداری از بالاترین توزیع فراوانی برای گفتمان‌نماهای تفصیلی می‌توان گفت که این بخش یافته‌ها منطبق با الگویی است که در مطالعات قبلی به طرق مختلف گزارش، توجیه و تفسیر شده است. گزارش‌ها شامل داشتن بالاترین توزیع فراوانی در یادگیری زبان (هلمن و ورگن، ۲۰۰۷)، در گفتمان اساتید و دانشجویان (نژادانصاری و محمدی، ۲۰۱۴)، در استفاده از تصریح (محمدی، ۲۰۲۱) و در ترکیب گفتمان‌نماها (محمدی، ۲۰۲۰) می‌گردد. تفاسیر مختلفی در پژوهش‌های

(آلو، ۲۰۱۰)، قابل پیش‌بینی بودن روابط گفتمانی منعکس شده با استفاده از گفتمان‌نماها (محمدی ۲۰۲۱؛ هوئک و دیگران، ۲۰۱۷)، توانایی مخاطب در استنباط روابط انعکاس یافته در گفتمان‌نماها (اسپورن، ۱۹۹۷)، وجود انسجام بیشتر در متن (دوپانت و زوفری، ۲۰۱۶)، عدم داشتن تأثیر در گفتمان (فرکو، ۲۰۱۴)، استفاده از قواعد دستوری، تلخیص، دگرنویسی، استفاده از ضمیر، استفاده از شکل ding دار فعل، و بهره‌برداری از راهبرد حذف (کلاودی، ۲۰۰۵؛ محمدی، ۲۰۲۱). جدول ۵ مثال‌هایی موازی از پیکره‌های این مطالعه و استفاده از راهبردهای مختلف برای انجام تلویح را نشان می‌دهد (موضوع سؤال سوم). در این مثال‌ها مواردی از استفاده از قواعد دستوری مانند حذف گفتمان‌نما و استفاده از کاما (مکت) به جای آن (ردیف‌های ۱ و ۸)، تبدیل جمله مرکب به جملات ساده و حذف گفتمان‌نما (ردیف‌های ۶، ۷، ۱۶، ۱۷)، و استفاده از عبارت حرف اضافه + by شکل ding فعل انگلیسی (ردیف ۱۲) می‌باشد. روش دیگر در اعمال تلویح استفاده از تلخیص است (ردیف ۲۰).

جدول ۵ نمونه‌هایی از اعمال راهبرد تلویح در ترجمه گفتمان‌نماهای تفصیلی

موارد دیگر شامل استنباط نوع رابطه منعکس شده گفتمان‌نما با آن (ردیف‌های ۲ و ۳)، استفاده از کاما (مکت) به جای گفتمان‌نما برای نشان دادن استمرار گفتمان (ردیف‌های ۹ و ۱۰)، و عدم داشتن نقش قدرتمند منظورشناختی (ردیف‌های ۴، ۵، ۱۱، ۱۳، ۱۴ در جدول ۵) می‌گردد که استفاده از کاما و تبدیل جمله مرکب به ساده در برگیرنده تعمیم دستوری مورد نظر کلاودی (۲۰۰۵) می‌باشد. این یافته‌ها و نتایج در راستای گزارش‌های محققان (اسپورن، ۱۹۹۹؛ کلاودی و کلاودی، ۲۰۰۵؛ محمدی، ۲۰۲۱؛ هوئک و دیگران، ۲۰۱۷) می‌باشد. فلسفه استفاده از راهبرد تلویح برای آفرینش گفتمان مناسب برای مخاطب ترجمه ممکن است بر اساس بهره‌وری از اصول همکاری گرایس (۱۹۷۵) نیز توجیه گردد. به دلیل اینکه به نظر کلاودی (۲۰۰۵) مترجم شفاهی هم‌زمان ملزم به همکاری با مخاطب است تا انتقال پیام به شکل طبیعی و منطقی انجام شود که براساس اصل اول از اصول همکاری گرایس-اصل کمیت- انجام می‌شود.

ردیف	مثال	گفتمان‌نما
۱	بعضی از طرف‌ها هم کسانی بودند که ولو مثل آمریکا از ایران طرد نشده بودند و نمی‌شد گفت که آن چنان منفعت کلانی به این صورت از دست داده‌اند.	و
	And there was also some other sides that unlike America were not expelled from Iran, they hadn't lost their macro interests as America had done.	
۲	حتی کشورهای اروپای شرقی هم در این عرصه در مقابل ما قرار داشتند.	هم
	Even some eastern European states stood against us at that time	
۳	بقیه امکانات هم همین جور بود. سپاه هم که به کلی فاقد امکانات بود.	هم
	And it was the same elsewhere in the Armed Forces, IRGC totally had nothing.	
۴	بعضی‌ها انکار می‌کنند، اظهار تعجب می‌کنند که چطور ممکن است یک روحانی مسن پیرمردی در سنین هشتادوچندساله مثلاً بتواند نیروهای مسلح را در جنگ اداره کند؛	مثلاً
	Well some people are surprised, they deny the fact that an old theology scholar, an old man at the age of 80 could be actually leading the armed forces in the war.	
۵	امام مثلاً می‌فرمود که آمریکا از شوروی بدتر، شوروی از آمریکا بدتر، انگلیس از هر دو بدتر؛ یعنی تعرض و خطابش به آن کسانی بود که شناخته بود که اینها عاملان اصلی هستند و پشت صحنه جنگ در واقع اینها هستند.	و
	Imam would say for instance that America is worse than the Soviet Union and the Soviet Union is worse than the UK and UK is worse. I mean he was addressing those states that he knew that they were the main ones behind waging that war against us.	

و	ایران، هم در جنگ بین الملل اول، هم در جنگ بین الملل دوم اعلام بی طرفی کرد و کشور در هر دو جنگ اشغال شد.	۶
	Iran announced it was in partial in both first and second world wars. The country was occupied.	
یعنی	آمدند در ایران جلسه برگزار کردند، محمدرضا شاه ایران، رفت وارد جلسه آنها شد، تحقیرش کردند؛ یعنی در جلسه‌ای که سه نفری نشسته بودند و شاه وارد شد، این دو نفر، یعنی چرچیل و روزولت برایش از صندلی بلند نشدند؛	۷
	At the meeting that they were sitting. There we had Churchill, we had Roosevelt, and we had Stalin in Tehran. The king of Iran arrived and Churchill and Roosevelt, they didn't even get up and respect.	
یعنی	وضع کشور این بود، یعنی دشمن براحتی می آمد.	۸
	That is how the situation was in the country. The enemy easily could come.	
هم	یک پیرمرد هفتادساله هم که می رفت جبهه، او هم همین جور؛ او هم می توانست کار خودش را پیدا کند	۹
	Or imagine a 70 year-old man as a combatant could do, do something, could find something to do in the battlefield.	
هم	یک دختر بچه هم می توانست در اینجا حضور داشته باشد؛	۱۰
	A small girl could have her participation in the battlefield.	
بعد ... مثلاً	فرض کنید فلان جوان از روستایی در فلان نقطه کشور - مثلاً روستایی در کرمان - بیاید داخل شهر و ببینند به اینها، بعد بشود مثلاً حاج قاسم سلیمانی؛	۱۱
	For example, a villager in the province of Kerman coming to the city and joining the combatants and later turned into Qassem Soleimani.	
هم... و	این مدل ابتکاری از حضور مردم همیشه می تواند مطرح باشد. امروز هم ما می توانیم. اگر همت بکنیم و با نگاه درست به مردم و مسائل نگاه کنیم، می توانیم از این مدل استفاده کنیم.	۱۲
	So this has been an innovative model of public participation that can continue to exist today, by having the right approach toward the people.	
مثلاً	صبح که بیدار می شوند، می بینند همه پوتین هایشان واکس زده است؛ چه کسی واکس زده؟ معلوم نیست. بعد از تحقیق معلوم میشود که مثلاً فرمانده گروهان یا فرمانده دسته، شب آمده و همه پوتین های اینها را واکس زده یا لباس هایشان را که گذاشته بودند بشورند، شسته، یا دست شویی ها را تمیز کرده.	۱۳
	When they woke up in the morning, they realized that all the boots have been polished. Later they realized that the commander had polished the boots and the toilets were cleaned or clothes were washed.	
از این گذشته	و از این گذشته سرمایه های انسانی ما را ارتقا داد؛	۱۴
	Sacred defense also the promoted our human power and human resources.	
یعنی واقعاً	و این شناخت عمیق برای ما خیلی مغتنم است؛ یعنی واقعاً باید بدانیم و بفهمیم که غربی ها این هستند و با توجه به این آشنایی تصمیم بگیریم و فکر کنیم.	۱۵

	And this is very important for us to know the nature of westerners and on that basis and make a decision.	
البته امروز هم	رسانه‌های دنیا همه علیه ما بودند، رسانه‌های دنیا علیه انقلاب بودند؛ البته امروز هم همین جور است.	۱۶
	The global Media where against the Islamic Revolution. It is the same today.	
و البته	این جزو پدیده‌های بزرگ زمان ما است و البته از همان برکات دفاع مقدس است.	۱۷
	This is a phenomenon. It is a blessing related to the sacred defense.	
یا	یا در زمینه مسائل اجتماعی، مثلاً مسئله تأمین عدالت، یا حلّ قطعی مشکلاتی مثل اعتیاد؛ اینها خبر واقعاً یک مشکلات اجتماعی است؛ اینها را باید ما حل کنیم؛	۱۸
	In social issues for example Justice and also the resolution of certain issues like addiction, these are social dilemmas, we need to tackle them	
یا	امروز در دنیا مطرحیم. یا در توانایی‌های دفاعی؛ که امروز توانایی‌های دفاعی ما در حقیقت و در واقع نزدیک به حدّ بازدارندگی است	۱۹
	Today we are powerful people, we are doing something in terms of defensive capabilities, today our defensive capabilities are in fact close to deterring the enemy.	
هم مثلاً... یا	بایستی تحول را بخواهیم و لازم بشمریم و دنبال کنیم؛ حتی در همین زمینه‌ای که در آنجا تحول هم مثلاً داشته‌ایم یا در زمینه‌های گوناگون دیگری که تحولی انجام گرفته.	۲۰
	we should follow change even in the areas where the changes have already been made.	

استفاده از راهبرد تلویح در ترجمه گفتمان‌نماهای

استنباطی

دومین جایگاه در ترجمه تلویحی گفتمان‌نماها متعلق به گفتمان‌نماهای استنباطی با ۳۵ نمونه و ۱۶٪ توزیع فراوانی می‌باشد. این گروه به دو دسته استنتاجی و استنادی تقسیم می‌شود. (جدول ۶). در مجموع این گفتمان‌نماها رابطه علت

و معلولی را نشان می‌دهند و محققانی چون زوفری (۲۰۱۶) و هونک و دیگران (۲۰۱۷) معتقدند که به دلیل توانایی مخاطب در استنباط این روابط، انعکاس این نوع روابط گفتمانی معمولاً به شکل ضمنی و تلویحی صورت می‌گیرد و مشکلی در تعامل و ارتباط نیز ایجاد نمی‌کند.

جدول ۶ گفتمان‌نماهای استنباطی

خب=۸	خب پس بنابراین	البته=۴	خب واقعا	خیلی خب
چون=۷	واقعا=۴	درواقع=۵	البته هم	البته امروز هم

تحلیل مثال‌های موازی در جدول ۷ نشان می‌دهد که این مترجم ایرانی از راهبردهای چهارگانه ضمنی‌سازی روابط گفتمانی استفاده کرده‌است. ابتدا او با تبدیل جملات مرکب به جملات ساده، گفتمان‌نماها را حذف نموده است (ردیف‌های ۱، ۶، ۱۲). دومین راهبرد مترجم در ترجمه تلویحی روابط گفتمانی موضوع پیش‌بینی استنباط این روابط توسط مخاطب و در نتیجه عدم استفاده از گفتمان‌نما در فرایند ترجمه است (ردیف‌های ۳، ۲، ۴، ۷، ۹، ۱۰). سومین

روش او استفاده از راهبرد دگرنویسی (Paraphrase) و تغییر ساختار متن است (ردیف ۵) که در راستای راهبرد تعمیم دستوری کلاودی (۲۰۰۵) می‌باشد. و آخرین روش استفاده از راهبرد منظورشناختی انعکاس رابطه به شکل قطعی می‌باشد که رویکردی فرهنگی-گفتمانی تلقی می‌گردد که با گفتمان فارسی تفاوت دارد (ردیف‌های ۸، ۱۱، ۱۲ جدول ۸). این بخش نتایج نیز در راستای تحقیقات قبلی (اسپورن،

جدول ۷ نمونه‌هایی از اعمال راهبرد تلویح در ترجمه گفتمان‌نماهای استنباطی

ردیف	مثال	گفتمان‌نما
۱	امام به طور قاطع می‌فرمود حصر آبادان باید برداشته شود. خب آن وقتی که آبادان در حصر افتاد، بنده اتفاقاً در اهواز بودم،	خب
	But the late Imam would decisively say that the besiege of the City Abdan needs to be removed. At the besiege of the city of Abdan, I was in the nearing City Ahwaz.	
۲	البته وضع جنگ یک وضع دیگری است، وضع اقتصاد یک وضع دیگری است.	البته
	War was a separate issue, the economy is separate, a different issue.	
۳	هم فضایل اخلاقی، هم معنویات و عروج معنوی و تعالی روحی. شبیه این را واقعاً نمی‌شود سراغ گرفت؛	واقعاً
	Imagination of the moral values and the spiritual and inspirational perfections, that has been unprecedented.	
۴	یا مادرهای شهید. خب ، من و شما حسّ مادری را اصلاً نمی‌فهمیم،	خب
	Or the mothers of martyrs, we may not, cannot feel the feeling of motherhood.	
۵	آن وقت این مادر، جوانش را بفرستد جبهه، جوان که می‌آید درخواست می‌کند، می‌گوید چون برای اسلام می‌خواهی بروی برو؛	چون
	And you see mothers sending their young children, sending their young children to the battlefield for the sake of protecting Islam.	
۶	این حرکت به سمت نوآوری فنی و علمی را هم ما در دفاع مقدّس به دست آوردیم؛ چون در دفاع مقدّس نیاز داشتیم به خیلی چیزها و در اختیارمان نبود،	چون
	This was a movement towards the scientific and technical Innovations and that was due to the sacred defense. We were in need of many things during the sacred defense and we didn't have those equipment.	
۷	یک نمونه‌اش شهید سلیمانی عزیز ما بود که خب در عرصه دیپلماسی و بین‌المللی در منطقه یک فعالیت شگفت‌آوری داشت؛	خب
	I can refer to martyr Soleimani, our dear martyr who was active in the field, who was also active in the field of diplomacy.	
۸	همه غربی‌ها ما را از کمترین امکانات محروم می‌کردند - واقعاً از کمترین امکانات محروم می‌کردند- هیچ چیز در اختیار نداشتیم از خارج؛ حتی سلاح سبک، حتی مهمات خیلی آسان در اختیار ما قرار نمی‌گرفت،	واقعاً
	So all the westerners deprived us of the minimum equipment, minimum level of equipment and we couldn't provide anything from outside, even light weaponry.	
۹	خب عرایض من تمام شد؛ یک کلمه راجع به مسئله کرونا بگویم.	خب
	I wish to conclude at this point and a word about the coronavirus.	
۱۰	یا در زمینه مسائل اجتماعی، مثلاً مسئله تأمین عدالت، یا حلّ قطعی مشکلاتی مثل اعتیاد؛ اینها خب واقعاً یک مشکلات اجتماعی است؛ اینها را باید ما حل کنیم.	یا... خب واقعاً

پژوهش‌های زبان‌شناسی در زبان‌های خارجی، دوره ۱۳، شماره ۱، تابستان ۱۴۰۱، از صفحه ۳۰۸ تا ۳۱۸

	In social issues, for example, justice and also the resolution of certain issues like addiction, these are social dilemmas, we need to tackle them.	
در واقع	انقلاب اسلامی در واقع یک عده فسیل‌های کج‌رو را کنار زد.	۱۱
	Revolution push those fossilized wrongheaded aside.	
البته هر جا هم	البته هر جا هم اینها وارد شدند ناامنی و تخریب به وجود آورده‌اند؛ واقعاً در این کشورها زیربناها را تخریب کردند.	۱۲
واقعا	Wherever they went, they took with them instability and destruction. You can see in these countries infrastructure was destroyed.	

استفاده از راهبرد تلویح در ترجمه گفتمان‌نماهای

توالی

جایگاه سوم اعمال راهبرد تلویح در ترجمه شفاهی هم- زمان متعلق به گفتمان‌نماهای توالی با ۲۱ نمونه و ۱۰٪ توزیع فراوانی می‌باشد. در متن مبدأ از دو گروه گفتمان‌نمای استنباطی ترتیبی و زمانی استفاده شده است (جدول ۸). بررسی نمونه‌های موازی در جدول ۹ نیز نشان می‌دهد که مترجم از راهبردهای مختلف تلویحی بهره برده است. راهبرد نخست بهره‌وری از قواعد دستوری است که شامل استفاده از مکث که در پیکره انگلیسی (با استفاده از کاما) نشان داده شده است (ردیف ۱) و تبدیل جمله مرکب به جمله ساده

(ردیف ۳)، تبدیل بدل به جمله پیچیده (ردیف ۶)، توجه به تفاوت‌های زبانی، فرهنگی، و گفتمانی بین دو زبان و بیان مطلب به شکلی جدید (ردیف‌های ۵، ۹، ۱۲، ۱۳)، پیش‌بینی و استنباط روابط گفتمانی بدون استفاده از گفتمان‌نما (ردیف‌های ۴، ۷، ۸)، و تلخیص (ردیف ۱۰ جدول ۹). چنین نتایجی در مطالعات قبلی (دوپانت و زوفری، ۲۰۱۶؛ دوسا، ۲۰۲۱؛ کلاودی، ۲۰۰۵؛ گمول، ۲۰۱۸؛ محمدی، ۲۰۲۱) گزارش شده‌است. این رویکرد، نظام استفاده از زبان ضمنی مورد نظر (آستمن، ۲۰۰۶) در تعاملات ارتباطی را اثبات می‌کند و اصل کمیت از اصول همکاری گرایس در تعاملات را نیز نشان می‌دهد.

جدول ۸ گفتمان‌نماهای توالی

حالا=۸	اولاً=۲	بعد	بالاخره	حالا بعد
الآن=۳	وقتی	امروز هم	بعد هم	یک وقت مثلاً

جدول ۹ نمونه‌هایی از اعمال راهبرد تلویح در ترجمه گفتمان‌نماهای توالی

ردیف	مثال	گفتمان‌نما
۱	همچنان که کمک‌های تسلیحاتی و اطلاعاتی بسیار ذی‌قیمت به طور مرتب در اثنای جنگ - که حالا من بعداً یک اشاره‌ای به اینها خواهم کرد- به سمت نیروها و قوای صدام و حزب بعث سرازیر بود.	حالا
	Also the Arms contribution intelligence contributions and the arms being put at the disposal of Saddam Hussein during the war I will later make a reference of them.	
۲	از لحاظ ابزارهای نظامی هم - این را واقعاً همه باید در یاد داشته باشند- در نهایت شدت و تنگ‌دستی بودیم؛ اولاً ابزارهای نظامی مان کم بود، ناقص بود،	اولاً
	Regarding the military hardware we should also remember this fact that at the best of our ability in the world we were facing acute shortage, they were not complete.	
۳	امام این را تشخیص داد و بر اساس آن عمل کرد و این حرکت عظیم مردمی را که حالا بعد یک اشاره‌ای خواهم کرد، به وجود آورد.	حالا بعد

	And that was the basis according to which Imam acted and we had this great popular mobilization that moved under the commission of Imam. That is what he caused. I will talk about it.	
اولاً	اولاً یک وجب از خاک کشور را نتوانستند جدا کنند؛	۴
	Even a small portion of the country soil was not separated.	
بعد هم	و یک عرصه عظیمی از جنگ را اینها اداره می کردند. بعد هم که اوضاع جدید پیشامد کرد و بنی صدر فرار کرد و فرماندهی جنگ را خود امام بزرگوار به عهده گرفتند	۵
	And they actually played a crucial role at that time, the situation changed, and Banisadr had fled and Imam actually led the war and was the commander.	
حالا... بعداً	همچنان که کمک‌های تسلیحاتی و اطلاعاتی بسیار ذی قیمت به طور مرتب در اثنای جنگ- که حالا من بعداً اشاره‌ای خواهم کرد- به سمت صدام سرازیر بود.	۶
	Also the Arms contribution, intelligence contributions and the arms being put at the disposal of Saddam Hussein during the war I will later make a reference of them	
وقتی	وقتی یک ملت نشان داد که همت و قدرت دفاع از خودش را دارد و پاسخ کوبنده به متجاوز می‌دهد، موجب می‌شود که متجاوز در تجاوز خودش به این کشور و این ملت تأمل کند.	۷
	The nation showed that it has the power to defend itself and give a crushing response to the aggressor and now the aggressor is concerned about this issue.	
ثانیاً	ثانیاً به ملت ما روحیه خودباوری داد. این خودباوری در بین جمع کثیری از مردم که خوشبختانه امروز شما در میدان علم و در میدان‌های گوناگون مشاهده می‌کنید،	۸
	The sacred defense provided this nation with self-reliance and you can see this self-reliance in different sections.	
حالا	یک بخشهای کوچکی از این طرف و آن طرف را بنده حالا گفتم؛ ما خیلی بدهکاری داریم به دفاع مقدس.	۹
	I tried to very briefly mention the aspects, some aspects of sacred defense and we are indebted to the sacred defense.	
بالاخره	دست‌های تحریف‌گر در کمین‌اند. خب شماها که مردان جنگید الان حضور دارید، بالاخره شماها یک چیزی می‌گویید، یک دفاعی می‌کنید،	۱۰
	Because there are elements that appeal to distortion, somethings are said, you defend the sacred defense.	
	کاری بکنیم که نوشته‌های ما هم در جاهای دیگر دنیا -اول در خود اینجا، بعد در جاهای دیگر دنیا- به صورت تئاتر روی صحنه برود و از آنها فیلم ساخته بشود؛	۱۱
	So we should have just books being used for making movies and being used in theatres and we should benefit from such valuable texts.	
هم. هنوز هم	امام بزرگوار ما را که سرحلقه این حرکت عظیم ملت ایران بود و هنوز هم هست. هنوز هم امام دارد ما را راه می‌برد.	۱۲
	And our great Imam led this great movement of the Iranian nation and Imam is still leading us in this path.	

۱۳	این بحثی که ما می‌کنیم، صرفاً نظر بر این نیست که حالا مثلاً فرض کنید یک اطلاع بیشتری از شخصیت امام داشته باشیم
	Over mentioning this, we just we just don't mean that let's say we just want to get more information about Imam's personality

استفاده از راهبرد تلویح در ترجمه گفتمان‌نماهای

تقابلی

رتبه چهارم در استفاده از راهبرد تلویح در ترجمه گفتمان‌نماها با ۹ نمونه و ۴٪ مربوط به گفتمان‌نماهای تقابلی می‌باشد (جدول ۱۰). تلویح در این بخش از درصد پایینی برخوردار است. محققان در تفسیر این درصد محدود ادعان می‌دارند که روش‌های غیرمستقیم، ضمنی، و تلویحی در نشان دادن روابط گفتمانی تقابل، تضاد، و مخالفت کارایی بالایی ندارند. به دلیل اینکه مخاطب در پردازش متعارف و طبیعی زبان در اکثر موارد انتظار ندارد که نظر و دیدگاه مخالف به صورت ضمنی بیان شود. لذا نویسنده/گوینده در اکثر موارد این روابط را به صورت مستقیم و صریح نشان می‌دهند (هوک و دیگران، ۲۰۱۷). بنابراین، مترجم شفاهی

هم‌زمان هم در نقش گوینده حداقل استفاده از راهبرد تلویح را نموده است. با این حال و علی‌رغم این مسائل، باز هم مترجم برای ارایه گفتمانی مناسب برای مخاطب، این روابط گفتمانی را نیز به صورت ضمنی و بدون استفاده از گفتمان‌نماها منعکس کرده است. در ترجمه گفتمان‌نماهای تقابلی راهبردهای مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی شامل استنباط و پیش‌بینی روابط (ردیف‌های ۱، ۳، ۵)، استفاده از روش‌های دستوری-استفاده از کاما (مکث) به جای گفتمان‌نما- (ردیف ۳)، و توجه به تفاوت‌های فرهنگی-گفتمانی و استفاده از راهبرد مناسب نشان دادن روابط بدون استفاده از گفتمان‌نما (۴ و ۶ جدول ۱۱) می‌باشد که در راستای مطالعات آلو (۲۰۱۰)، کلاودی (۲۰۰۵) و محمدی (۲۰۲۱) است.

جدول ۱۰ گفتمان‌نماهای تقابلی

لکن ۲	اما=۴	منتها	با اینکه	اما قبل از آن هم
-------	-------	-------	----------	------------------

جدول ۱۱ نمونه‌هایی از اعمال راهبرد تلویح در ترجمه گفتمان‌نماهای تقابلی

ردیف	مثال	گفتمان‌نما
۱	حالا تک و توک چرا، همه جا هستند اما با این کثرت جمعیت و کثرت عدد هیچ جا غیر از جبهه‌ی دفاع مقدس را بنده سراغ ندارم که این جور فضایل اخلاقی بروز کرده باشد؛	اما
	Bearing in mind the enormity of the population only that the battle front I only know the battle front of these years of sacred defense had such moral values and spiritual values emerged.	
۲	اعتلا و درخشندگی نقاط دیگر هم به برکت ایمان دینی بود، اما این نکته بالخصوص، مربوط به دل سپردن به خدا و مسئله اسلام و مسئله ایمان دینی است.	اما
	That has been due to having firm faith in Islam, being dedicated to Godly values, divine values and this is the impacts of such a film Faith.	
۴	برای ایشان اعجاب‌آور است؛ خود امام این کار را کرده بود، دست خود او در این کار بود اما آن را از خدا می‌دانست؛	اما

	You feel surprised that Imam himself caused this, you could see himself behind that, he always referred this to God	
۵	لکن تحوّل مهم دیگری که امام به وجود آوردند که شاید از بعضی از این تحولات مهم تر بود، عبارت است از تحوّل در نگاه به قدرتهای جهانی و ابرقدرت‌ها.	لکن
	Another important change that was created by Imam maybe that overshadow some other changes, that has been the way, he changed the way you look upon the world powers.	
۶	با اینکه دیرتر از خیلی از کشورها اینها ابتلا پیدا کردند و می‌توانستند از تجربه‌های دیگران استفاده کنند	با اینکه ... و
	They started suffering and they were targeted by covid-19 much later than others, they couldn't use other people's experiences.	
۷	منتها من این را می‌خواهم بگویم که برخی از دولتهای این منطقه که پشتیبانی‌های مالی را به عهده گرفته‌اند، گناهشان از آحادی که وابسته به این گروه‌ها شده‌اند، بیشتر است.	منتها
	The point that I want to make is that a number of governments in the region that have the charge of monetary support, they have committed more sins than those groups that have joined them.	

ترجمه شفاهی هم‌زمان می‌باشد که نیازمند تجزیه و تحلیل از ابعاد مختلفی است و می‌تواند کاربردهای علمی، آموزشی، و پژوهشی گسترده‌ای داشته باشد. مطالعه کنش‌های این مترجم ایرانی نشان داد که وی در حدود یک سوم (۲۹٪) موارد برای حل مشکلات خویش از راهبرد تلویح بهره‌برداری کرده بود. علاوه بر این، مطالعه کنش‌های منظورشناختی او به کشف الگوی مستطیلی ذیل در تلویح گفتمان‌ها منجر گردید: تعمیم دستوری، کاهش لغوی، حذف لغوی، و رویکرد فرهنگی-منظورشناختی شناخت و آشنایی با گفتمان مخاطب (موضوع سؤال ۳). محققان چالش مترجم را حل مشکلات در محدوده مرزهای دانش، تجربیات فرهنگی و کشف راهبردها و معادل‌های ترجمه منطبق با متغیرهای زبانی، فرهنگی، و گفتمانی مخاطب تلقی می‌کنند (السا، ۲۰۱۹). هدف مترجم در این مطابقت، مدیریت تعاملات ارتباطی بر اساس راهبردهای فراگفتمانی کاربردی‌شدگی^۱ می‌باشد که متضمن تغییر و بیان ضمنی مقاصد برای انطباق با شرایط بافت فردی، مکانی، و زمانی می‌باشد تا چالش‌های

بررسی یافته‌ها نشان داد که مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی حدود یک سوم روابط گفتمانی در ترجمه را به صورت ضمنی و تلویحی به نمایش گذاشت. حال سؤال این است که این مترجم از کدام نظریه‌ها در حوزه گفتمان‌شناسی برای اتخاذ چنین رویکردی در استفاده تلویحی از زبان بهره‌برداری کرده است. این موضوع را می‌توان در چهارچوب نظریه منظورشناسی به مثابه ارتباط ضمنی (Pragmatics as Implicit Anchoring) (آستمن، ۲۰۰۶) و نظریه اصول همکاری گرایس (۱۹۷۵) توجیه و تفسیر نمود که البته نیازمند مطالعات بیشتر می‌باشد. بر اساس نظریه منظورشناسی به مثابه ارتباط ضمنی، پیام به شکل غیرمستقیم رمزگذاری می‌گردد و از طریق فحوای کلام کشف می‌شود (آستمن، ۲۰۰۶). و بر اساس اصول همکاری گرایس نیز نویسنده/گوینده برای ایجاد روابط اجتماعی از روش‌های ضمنی ایجاد ارتباط استفاده می‌کند.

۵. نتیجه‌گیری و کاربردهای آموزشی و پژوهشی

این مطالعه نشان داد که راهبرد تلویح هم مانند تصریح یکی از راهبردهای حل مسئله در فرایند آفرینش گفتمان در

^۱. Pragmaticalization

- Chesterman, A. (2016). *Memes of Translation*. Amsterdam: John Benjamins.
- Crible, L. & A. Abuczki, N. Burksaitiene, P. Furko, A. Nedoluzhko. (2019). Functions and translations of discourse markers in TED Talks: A parallel corpus study of underspecification in five languages. *Journal of Pragmatics*, 4(142), 139-155.
- Crible, L. & Degand, L. (2019). Domains and functions: a two-dimensional account of discourse markers. *Discourse*, 4(5), 15-30.
- Dósa, I. (2021). About explicitation and implicitation in the translation of accounting text. Available: <https://www.researchgate.net/publication/n/237591008>.
- Elsa, H. (2019). Quality assessment and assessment practices in translation and interpreting. America: IGI Global.
- Farhan, G. & Fannoush, A. (2005). Difficulties of translating discourse markers from English into Arabic. *Adab Al-Rafidayn*, 42, 44-61.
- Furko, P. (2014). Perspectives on the translation of discourse markers. *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica*, 6(2), 181-196.
- Gile, D. (2018). Simultaneous interpreting, in C. Sinwai (Ed.). *An Encyclopedia of Practical Translation and Interpreting* (pp. 531-561), Hong Kong: The Chinese University Press
- Glanzberg, M. (2018). The coherence theory. Available: <https://www.oxfordhandbooks>.

منبعث از تفاوت در گفتمان‌های مبدأ و مقصد برطرف گردد (آیمر، ۲۰۰۲).

لذا به کمک این کنش‌ها و راهبردهای چهارگانه، مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی به مدیریت خلاقانه گفتمان به شکل ضمنی اقدام می‌نماید. با توجه به اینکه گفتمان‌نماها محور مدیریت گفتمان را تشکیل می‌دهند (استیلی، ۲۰۱۵؛ محمدی، ۲۰۱۵)، لذا حذف یا انعکاس ضمنی نقش و کارکرد آن‌ها پدیده‌ای نیازمند مطالعات بیشتر است. بنابراین، لازم است محققان با استفاده از پیکره‌های موازی چندزبانه و با بهره‌وری از گروه‌های تحقیقاتی مختلف به اکتشاف جامع ابعاد آن بپردازند. به دلیل اینکه مترجم شفاهی هم‌زمان به شکلی خلاقانه، حرفه‌ای، و آگاهی از گفتمان‌های مبدأ و مقصد مشغول پردازش طبیعی زبان است (ژیل، ۲۰۱۵)، لذا این مطالعات کاربردهای آموزشی، اجرایی، پژوهشی، و علمی گوناگونی دارد. در آموزش ترجمه، راهبرد تلویح می‌تواند در خدمت حل مشکلات زبانی، فرهنگی و گفتمانی دانشجویان در کلاس باشد. در تدوین مطالب آموزشی و تربیت معلم نیز می‌توان بخشی از مباحث نظری و روش‌های مدیریت کلاس را به این مباحث اختصاص داد. در گستره پژوهش هم این مطالعات می‌توانند در خدمت توسعه روش‌شناسی جدید در پژوهش‌های منظورشناختی و کشف الگوهای جدید باشند که نتیجه آن کشف حوزه‌های جدید علمی خواهد بود.

۶. فهرست منابع

- Aijmir, K. (2002). *English discourse particles: Evidence from a corpus*. Amsterdam: Johan Benjamins
- Alo, M. (2010). A pragmatic appraisal of the translation of Yoruba discourse markers into English. *African Journal of History and Culture*, 2(4), 55-63.
- Cartoni, L & Zuferry, S. (2013). Annotating the meaning of discourse connectives by looking at their translation: The translation spotting. *Dialogue and Discourse*, 4(8), 65-86.
- Chaume, F. (2004). Discourse markers in audiovisual translating. *Meta: Translators' Journal*, 49(4), 843-855.

- Kafipour, R. (2016). Errors in the translation of discourse markers from English into Persian in movie subtitles. *American Journal of Educational Research*, 4(15), 1100-1105.
- Klaudy, k. (2005). Implication in translation: empirical evidence for operational asymmetry in translation. *Across Languages and Cultures*, 6(1), 13-28.
- Mohammadi, A. M. & Dehghan, R. (2020). An analysis of discourse markers in translation criticism: introducing a discourse monitoring model in the Iranian context. *Translation Studies Quarterly*, 18(69), 7-24.
- Mohammadi, A. M. (2015). An introduction to discourse monitoring system: theories, strategies, models, and researches. *Journal of Foreign Language Research*, 5(1), 61-86.
- Mohammadi, A. (2020). A pragmatic analysis of co-occurrence of discourse markers in texts: pragmaticalization of fuunctions. *Journal of Language Research*. doi: 10.22051/jlr.2020.32471.1902
- Mohammadi, A. M. (2021). An analysis of the underspecifications of “AND” in parallel corpora: A case study in simultaneous translation in Iranian context. *Journal of Foreign Language Research*, 11 (1), 67-80.
- Nejadansari, D. & Mohammadi, A. M. (2014). The frequencies and functions of discourse markers in the Iranian University EFL classroom discourse. *International Journal of Research*
- Grice, H. P (1975). *Logic and conversation*. Available: <https://www.oxfordhandbooks>.
- Gumul, E. (2006). Explication in simultaneous interpreting. *Across Languages and Cultures*, 7(2), 171-190.
- Gumul, E. (2018). Explication in simultaneous interpreting, the quest for Persian Version.docx
- Hale, S. (1999). Interpreters treatment of discourse markers in courtroom questions, *Forensic Linguistics* 6(1), 24-41.
- Hellermann, J. & Vergun, H. (2007). Language which is not taught: The discourse marker use of beginning adult learners of English. *Journal of Pragmatics*, 39(2), 157-179.
- Hoek, J. & Zufferey, S. (2015). Factors influencing the implicitation of discourse relations across languages. Retrieved from: <https://www.researchgate.net/publication/269105580>
- Hoek, J., Zufferey, S., Evers-Vermeul, J., & Sanders, T. (2017). Cognitive complexity and the linguistic marking of coherence relations: A parallel corpus study. *Journal of Pragmatics*, 121, 113-131.
- Hu, A. (2020) A study on the translation of discourse marker “well” inference under the perspective of adaption theory. *Open Access Library Journal*, 7, 1-8.
- Hyland, K. (2005). *Metadiscourse: Exploring Interaction in Writing*. London: Continuum.

Studies in Language Learning, 4(2), 1-18.

Ostman, J. (2006). Constructions in cross-language research. In K. Aijmer and A. Simon-Vanderbergen, (Eds). (pp.114-139), USA: Elsevier.

Sipayung, K. (2017). Explicitation and implicitation of conjunctive relations in target text. *Indonesian Journal of Language Teaching and Applied Linguistics*, 2(1), 83-93.

Spooren, W. (1997). The processing of underspecified coherence relations. *Discourse Processes*, 24, 149-168.

Steele, D. (2015). *Improving the translation of discourse markers for Chinese into English*. Paper presented at NAACL-HLT Student Research Workshop, Venis, Italy. Retrieved from: <https://www.google.com/search?>

Zufferey, S. (2017). Discourse Connectives across Languages: Factors influencing their explicit or implicit translation. *Languages in Contrast*, 16(2), 264-279.